

DOPOMOC (75) *vb pf*

Pierwsze o jasne; -po- (12) *MurzNT, SienLek, KochPs (6), KochFr, OrzJan, SarnStat (2)*; -pó- (2) *KochBr, GosłCast*; -mo- (13) *MurzNT, SienLek, KochPs (6), KochFr, KochBr, OrzJan, SarnStat (2)*; -mó- (1) *GosłCast*.

inf dopomoc (30). ◇ *fut 3 sg* dopomoże (10). ◇ *praet 1 sg m* -m dopomogł (1). ◇ *2 sg m* -ś dopomogł (1). ◇ *3 sg m* dopomogł (3). *f* dopomogła (1). ◇ *3 pl m pers* dopomogli (3). ◇ *plusq 3 sg m* dopomogł był (1). ◇ *imp 2 sg* dopomóż (12), dopomóży (1); -oż : -oży *ArtKanc (2 : 1)*. ◇ *3 sg* dopomóż (1). ◇ *con 3 sg m by* dopomogł (10). ◇ *3 pl pers by* dopomogli (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVIII w.

Pomóc, udzielić pomocy; wesprzeć w czym; przyczynić się do czego; auxiliari Calag (75) : Dopomoc. Auxiliari. Calag 269b; CzechEp 87; Profzē/ álbo dopómóc nie leńcie fie fámi/ Albo nieprzełzkádzaycie przedsięwzięćiu memu GosłCast 48.

dopomoc czego (8): bo vporna wiára/ dopomoże wżytkiego *SienLek 189v; RejPos 244v*; Robotnego ftanu ludzie iáko też wyprawy [wojennej] dopomoc fnádnie mogá *GrabPospR M2v, Kv, L2v. Cf Ze zdaniem dopełnieniowym.*

dopomoc komu, czemu [w tym: komu czego (1), komu do czego (4), komu ku czemu (6), komu czym (5), komu w czym (8), komu przez co (1), komu przeciw komu (1), komu czym przeciw czemu (1)] (58): *OpecŻyw 147; OpecŻywSandP ktv; RejPs 29v*; ysz mv pan bog dopomocz raczil kv dołthanyv yego panstwa zrak czefłarza Thureczkie⁸⁰ *LibLeg 10/149v; HistAl E6; BielKom Gv; Leop 1.Mach 8/13; BielKron 220; HistRzym 17v; RejPos 244v; RejZwierc 126v; RejPosWstaw [41²]; HistHel D; MycPrz II B2; PaprPan Z, Ff4; Bogá [...] próśmy/ áby dopomogł [ut adiuvet] vsiłowaniu nászemu. ModrzBaz 127v; KochPs 87, 167, 175; SkarŻyw 88; CzechEp 65; twoim sługom dopomóż [Boże] ArtKanc T17v, I16; OrzJan 106; LatHar 215, 220, 241, 408, 420 (7); KlonWor 38. Cf dopomoc komu do czego; komu przez co; komu w czym; komu czym przeciw czemu, cum inf, Frazy.*

dopomoc komu do czego (4): Potym Cefarzowa zmwóła fię znieiákim Wigiliufem Archidyakonem kościoła Rzymłkiego: obiecuiąc mu do Papietwá dopomoc *SkarJedn 136; LatHar [+12]v; SarnStat 1019.*

dopomoc komu przeciw komu (1): Belá [...] do krolá Bolełławá vćiekł [...] prózác o pomoc/ áby mu dopomogł przeciw bráku [!] *BielKron 347v.*

dopomoc komu przez co (1) rácz nam dopomoc z miłofierdzia Bołkiego łwego/ y przez to vniżenie twoie *RejPos 34v.*

dopomoc komu w czym (8): *OpecŻyw 159; Leop Iudic 9/24; RejPos 243v; KochPs 50, 87, 167*; Tylko mi chćieý dopomóc w dżiśieýłzéy potrzebie *KochBr 152; LatHar 241. Cf Frazy.*

dopomoc komu czym przeciw czemu (1): W godzinę zálię śmierći [...] dopomóż mi modlitwą [...] przeciwko zdrádom nieprzyaićioł moich *LatHar 472.*

dopomoc k(u) czemu (6): *LibLeg 10/149v*; A ktorým chćieli dopomoc [*auxilio esse*] ku kroleřtu *Leop 1.Mach 8/13; KochPs 150; KochFr 91.*

dopomoc czym (7): *OpecŻyw* 147; *OpecŻywSandP ktv*; *LatHar* 420, 472, 479; A profzę áby [W. z arcybiskupem gnieźnieńskim] [...] *authoritate primaria dopomogli SarnStat* 834. Cf *dopomoc na co czym*.

dopomoc na co czym (1): profzono też poślow Papielkich aby też oćiec Papiież Páweł thymże względem według innych dopomogł ná tę potrzebę pośpolitą/ ludem rycerłkim *BielKron* 314.

cum inf [komu czemu] (9): *BielKron* 368, 402; *RejPos* 165v, 184, 262v; *RejZwierc* 155; *KochPs* 105; *dopomoż nam w świętości żyć ArtKanc* O15v; *PaxLiz* C3v.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami: tego (3), do tego (1), k temu (2), w tym (1); aby (3), iż (3), że (3), inne wskaźniki (5)] (14): Bowiemeś dopomogł iemu iż sie wślytko po myśli iego ftáło *RejPs* 29v; *HistAl* E6; *MurzNT* A2; *BielKom* Gv; á ona mu ktemu miała dopomoc/ iákoby they rzeczy którą przed się wzyął dokonał. *BielKron* 54v, 217, 310v; A tak iey ten miśtrz dopomogł że ią Kfięzną wczyniono *HistRzym* 17v; *RejZwierc* 126v; *RejPosWstaw* [110²]v; *MycPrz* II A3, B2; *Dopomożyłz nam ábyfmy się nawróćili ArtKanc* I16; *SarnStat* 834.

Frazy: »(Pan) Bog (Boże, Panie Iezu) dopomoż(e), (dopomogł)« [szyk zmienny] [w tym: komu, czemu (8), komu w czym (3)] (11): *RejZwierc* 126v; A Bog też s swoiey łálki dopomogł był iemu. *HistHel* D; Y temu Bog dopomoż mężowi dobremu *PaprPan* Z; *KochPs* 87, 167; *SkarŻyw* 88; Owa mu y doprawdy Pan Bog dopomoże. *CzechEp* 65; *OrzJan* 106; *Dopomoż Pánie Iezu krewkości moiey LatHar* 215, 241; *KlonWor* 38.

a. Skutkować na coś (2) :

dopomoc komu (1): że ten Sákráment nie iednemu dopomogł/ o ktorego zdrowiu iuz zwątpili byli Doktorowie. *LatHar* 648.

Zwrot: »do zdrowia dopomoc« (1): Bo iáko choremu máło po wymownym lekarzu/ iedno żeby do zdrowia co narychley dopomogł *RejZwierc* 84v.

b. Wyratować [komu z czego] (1) : Niewiálthá máiąc baczenie ná ftan krolewki/ dopomogła mu z więźienia *BielKron* 303v.

c. Zachować, ocalić [czemu] (1) : Gdy kto wftąpi na vrząd przez fortíl álbo moc/ Trudno tey to wolności tak dobrze dopomoc. *WierKróc* B3.

d. Zdołać, potrafić (1) : Woźny wołał po woyłkách/ iefli im Bog da dopomoc miałto wźiąć wźyśtkie łkarby rycerzom rozda. *BielKron* 251.

Synonimy: *podeprzeć, wesprzeć*.

Formacje pochodne cf 2.MOC.

Cf **DOPOMOŻENIE**